

עדנה פיינרו מסכמת את פסטיבל הסרטים ה-35 בקאן

אינפלציה של פרטים

הסרטים בגדנסק, ומתוך 25 פרטים ש- העניקו השופטים ל-20 סרטים שהיו בפסטיבל, לא מצאו עבורי שום פרס. מבקרי הקולנוע שעזמו על כך, העניקו לי את פרס הביקורת, אבל אני הרגשתי שלי אין יותר מה לעשות ברגע זה בפולין."

בלב כבוד חזר סקוליומבסקי ללונדון, מקום מגוריו. בהשפעת המאורעות כתב תסריט על בחור פולני בשם גובק, הנשלח עליידי בוס עשיר כדי לשפץ את מעון הקיט שלו בלונדון. בראשו של סקוליומבסקי כבר ניקר זה זמן רב הרעיון לכתוב על כוח העבודה הוול של פולנים, המסתובבים באירופה והמוכנים לעשות הכל בחצי מחיר, כדי להביא כמה פרוטות הביתה, ועל תגובותיהם של האנגלים נגד הורים העובדים בארצם. הוא היה בעצמו מה של הכתיבה, כאשר הושלט המישטר הצבאי בפולין.

נרעש ממה שקרה במולדתו, לא היה מסוגל לכתוב יותר, ובערב חגיגת המולד מצא עצמו שותה באחד הפאבים בחברת כמה פולנים, שמצאו עצמם חסרי-בית בלונדון, מבלי שביינו בדיוק את כל הנאי מר ברדיו ובטלוויזיה. "הם עמדו שם, שחו ובכו, שחו והדמעות שוטפות את עיניהם המביטות במסך הקטן, מבלי ש- מוחם קולט את כל שאירע. אחד מהם הבאתי לישון בביתי, ומצאתי את עצמי מרכך עבורו את החדשות כדי לעודד אותו, המיסכן, ברגע זה ידעתי שאני חוזר לעבודה."

בסרטו החדש בימאי-קולנוע המאמין שי- ימצא קשר לחברה האנושית דרך האשה האידאלית. ואמנם, אין מנוס מן המסקנה שתומאס מיליאן, גיבורו של אנטוניוני, הוא בן-דמותו הרחנני, כשם שהוא דומה לו דימיון פיסי מפתיע — גם בתווי-הפנים וגם בגוון הכהה של עורו. אמנם, להפתעת כולם טען אנטוניוני שהסרט הזה הוא אופטימי לעומת הפסימיזם הרב שהיה ב- סירטו אוונטורה.

אם היה מישוהו אחר שחבר השופטים רצה מאוד להעניק לו פרס כלשהו, ולו של הודעות, הרי זה הבימאי הפולני יזי סקוליומבסקי. למרות הנבואות כי מי שי- יקבל את פרס המישחק עשוי להיות גרמי איירונס, המשחק את התפקיד הראשי ב- סירטו של סקוליומבסקי, קיבל את פרס המישחק ג'ק למון, ואילו לסקוליומבסקי הוענק פרס התסריט.

קדחת

האופטימיזם

בשנה שעברה הוצג בקאן סרט בשם ידיים למעלה. סקוליומבסקי, שהוא שחקן שהתפתח לבימאי, סיפר ב- שעתו כי הסרט נעשה עליידו לפני 12 שנים ושכב מאז בצנוורה. בקיץ '81 הופיע בסירטו של פולקלר שלונדורף, זהות מזו- ייפת, שהוסרט בביירות, ואז קיבל הודעה מן הבית שסירטו הישן הותר להצגה. המום מן המראות בביירות ומתחושת

ובול של אילמו גוני. עד כמה קשים היו חילוקי הדעות בתוך חבר השופטים כתבו עיתונים צרפתיים, וסיפרו כי הסופר ה- קולומביאני גארסיה מארקס הטיח בפני נשיא הפסטיבל, פאבר לה ברה, כי הסרט הקובני טטיליה (המספר על נסיונה העגום של בת-תערובת לחזור לחברה הלבנה בקובה, במאה שעברה כשהכושיים היו בבחינת עבדים והמטיסים סבלו ממעמד חברתי נחות) לא זכה להודמנות נאותה. לפי עדות זו, טען מארקס, כאילו נדחה הסרט בכוונה ליום הלפני אחרון וכי לא נותר זמן מספיק כדי לשפוט אותו כראוי, ואילו תשובתו של לה ברה היתה כי מספיק פרטים ניתנו כבר לסרטים שמאלניים. לא די בזה, והחבר השופטים החליט להעניק פרס מיוחד של 35 שנות הפסטיבל לאחים טאוויאני, הידועים כמארקי- סיסטים, על סרטם הלילה של טן לורנצו. אך במקרה זה היו שטענו, שאם היתה

כורני יבמה אחת בקאן שהכל היו מיואשים: "שממה, הכל שממה. אין חדש תחת השמש, גמרנו עם הקולנוע." כך אמר לי עיתונאי ארוס-עיניים, שעבד בפרך מזה עשרה ימים בחפשו אחרי הסקופ הקולנועי הגדול של השנה. הוא חיפש תגליות — ולא מצא; שפה חדשה — ולא מצא; סרט מהפכני — ולא מצא; שערוריה מינית — ולא מצא. אפשר היה לחשוב שאולי האיש נמצא במילחמה פרי- טית עם העולם, אילמלא גם האחרים, ואבי פסטיבלים ותיקים, ביכו את אכזבתם: על הנייר זה היה נראה נפלא כליכך — ובמציאות? הנה הבטיחו לנו כמעט את כל השמות הגדולים החיים עדיין — טאוויאני וגודאר, אנטוניוני והרצוג, סקר- לימובסקי וסיברברג, ונדרס ואנדרסון, אך למה הכל כליכך בסדר, ולא יותר מבסדר? באותו היום נראה היה שעמיתי למיקצוע צדק: שום דבר מלהיב באמת, שום דבר

גופות כפסלים

תמונות מדהימות ביופיון של גופות בצבעי הציורים והפסלים של האמנים הפלמיים במאה ה-15 יצר במצלמתו הצלם הוותיק ראול קוטאר, ששב לעבוד עם ז'אן לוק גודאר בסרט פאסיון.

יצירה הראויה לפרס הגדול הרי זה דווקא הסרט הזה. בלי להתחשב בצבעים הפולרי- טיים ובוהות הפוליטית של מחבריו. אלא שהענקת פרס לאחים טאוויאני היום, זה בערך כמו להודיע ברבים שצ'פלין היה גאון, אין בכך כל חידוש. לעומת זאת, ליגלגו כולם על העבודה שחבר השופטים רצה להעניק פרס לאנטוניוני, אבל לא ידע איזה, ולכן המציא פרס חדש על כלל פעילותו בקולנוע עד היום. שכן הסרט שהביא אנטוניוני לפסטיבל זה עורר תגובות מעורבות ביותר.

שיצב תמרור-דרך חדש באמנות הקול- נוע לא נראה השנה. לא היה כאן משהו שיוכיר את הוליה הגדולה את האט וה- זונה, או את זיכרון הצדק — סרטים שבי- זכותם זוכרים את הפסטיבלים של השנים שבהם הוצגו.

מי שעשה בזמנו את אוונטורה, הלילה וליקוי חמה, והציג בקאן בפעם האחרונה את זהות גנובה, מי שנחשב לממציא תי- אוריית הניכור וחוסר הקומוניקציה של החברה המודרנית בקולנוע. הציג השנה סרט ושמו זיהויה של אשה. סרט זה הוא אולי הדוגמה הטובה ביותר כדי להבהיר, שאם כי לא היו בפסטיבל קאן '82 כל מהפכות גדולות או תפניות בקולנוע, הרי שהיו בו הרבה סרטים מעניינים, בעלי רעיונות, בעלי איכות אסתטית גבוהה ויצי- רות שיספקו חומר רב למחשבה.

כי שמרו על כל כללי האתיקה, לא השמיעו ציפצוף קל שבקלים, ומילאו פיהם מים (במיקרה זה יין) — הרי לפי הפרטים שהעניקו ובצורה שבה חילקו אותם — הצביעו על כך שכמעט חצי הסרטים היו ראויים לפרסים, לפחות אלה שבתחרות הרישמית, מה שרק מוכיח שהרמה היתה אחידה מדי. לא היו מפלות אדירות, אבל גם לא היו המראות לשחקים.

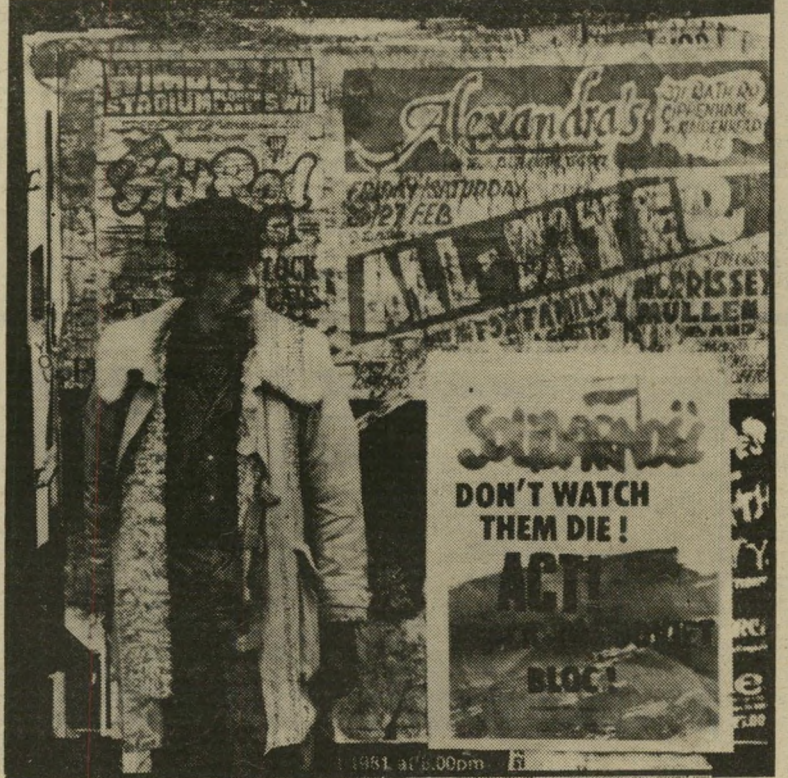
יותר מדי

שמאלנים

זיהויה של אשה, טענו המקטרגים, הוא חזרה לאוונטורה. אבל אם שם תיאר אנטוניוני את הניוון של השיכבה האיג- טלקטואלית באיטליה, הרי בסרט זה הוא חוזר אל הניוון הפרטי, וזו לדעת רבים פשיטת הרגל של הבימאי. אנטוניוני מציג

סרטינו לומט והשחקנית גרלדין צ'פ- לין, את הסופר גבריאל גארסיה מארק והבימאי ג'ורג'ו סטרלר, לא הצליח להגיע לתמימות-רעים עד לרגע האחרון. כך יצא שעל הפרס הגדול, דקלה-זהב, רכבו שני סרטים, שניהם אינם גאוניים ואין לחשוד שיעמדו לעד, נעדר של קוסטא גאבארס

אל תתנו להם למות!

השחקן גרמי איירונס בתפקיד גובק הפולני בסירטו של סקוליומבסקי, על רקע כרוזה של סולידריות האומרת: אל תתנו להם למות, חסלו את הבלוק הסובייטי!

סקוליומבסקי השלים את המלאכה. ה- תוצאה: מונלייטינג, שפירושו עבודה בצד, או עבודה בסתר (מושג שהומצא עליידי יצרני הוויסקי באמריקה בתקופת ה-יובש). הסרט מספר על ארבעה פולנים, שרק אחד מהם בלונדון, ועל עבודת- הבניה שלהם בלונדון, ושבעיצומה פורצת היחיד המבין ויודע על המתרחש, מחליט המהפכה בפולין. גובק (גרמי איירונס), להעלים מחבריו את המידע על הקורה בבית, כדי שלא לפגוע בקצב הבנייה וכדי להמשיך ולנצלם בזול. הם יודעים רק שכלל שיחישו את העבודה, כך יקדימו

הפסימיזם העמוק, שליוותה אותו לגבי העולם, צילם פרולוג בן כחצי שעה על בירות ההרוסה, והוסיף אותו לסירטו הישן על פולין חסרת-התיקוה. "ביקרתי בפולין בנובמבר השנה", סיפר סקוליומבסקי, "והייתי האויב המושבע של הפולנים, אחוזי קדחת האופטימיזם. הלכתי כנביא חורבן אחוז התעושים בתוך עמי, ששקע בסירוף חסר-שחר. מה קרה להם, האם שכחו את מפת אירופה? האם שכחו היכן נמצאת פולין?" סירטו ידיים למעלה וזה ליחס תואם: הוא הוצג בהקרנה אחת בלבד, בפסטיבל